

ಹಜ್ಜ್‌ನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಗಳು,
ಅದರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಮತ್ತು
ಅದರ ಕಡ್ಡಾಯತೆ

[مزایا الحج وشروطه ووجوبه]

[Kannada – ಕನ್ನಡ – كنادي]

ಸಾಲಿಹ್ ಇಬ್ನ್ ಫೌಝಾನ್ ಅಲ್‌ಫೌಝಾನ್

صالح بن فوزان الفوزان

ಅನುವಾದ: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಹಂಝಾ ಪುತ್ಸೂರು

ترجمة: محمد حمزة بتوري

IslamHouse.com

1436 – 2015

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ಹಜ್ಜ್ ಎಂಬುದು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಮಹಾ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಾಹು ತಆಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

“ಆ ಭವನವನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಜನರು ಅದರಡೆಗೆ ಹಜ್ಜ್‌ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಹುವಿನೊಂದಿಗಿರುವ ಬಾಧ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವುದಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಾಹು ಸರ್ವಲೋಕದವರಿಂದ ನಿರಪೇಕ್ಷನಾಗಿರುವನು.” [ಕುರ್ಆನ್ 3:97]

ಅಂದರೆ ಜನರು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅಲ್ಲಾಹನಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಕರ್ಮವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ‘ಅಲಾ’ ಎಂಬುದು ಕಡ್ಡಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಂತರ ಅಲ್ಲಾಹು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

﴿وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾

“ಯಾರಾದರೂ ಅವಿಶ್ವಾಸವಿಡುವುದಾದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಾಹು ಸರ್ವಲೋಕದವರಿಂದ ನಿರಪೇಕ್ಷನಾಗಿರುವನು.” [ಕುರ್ಆನ್ 3:97]

ಆದ್ದರಿಂದ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ತೊರೆಯುವವನನ್ನು ಅಲ್ಲಾಹು ‘ಕಾಫಿರ್’ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದೂ ಸಹ ಯಾರಾದರೂ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲವೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅವನು ಕಾಫಿರ್ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅಲ್ಲಾಹು ಅವನ ಗೆಲೆಯನೊಂದಿಗೆ [ಇಬ್ರಾಹೀಮ್(ﷺ)ರೊಂದಿಗೆ] ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

﴿وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ﴾

“ಹಜ್ಜ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಜನರಿಗೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರಿ.” [ಕುರ್ಆನ್ 22:27]

ಅತ್ತಿಮ್‌ದಿ ಮತ್ತಿತರರು ವರದಿ ಮಾಡಿದ ಮತ್ತು ಅತ್ತಿಮ್‌ದಿ ಸಹೀಹ್ ಎಂದಿರುವ ಅಲೀ(ﷺ)ರವರ ಹದೀಸೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

« مَنْ مَلَكَ زَادًا وَرَاحِلَةً تَبْلَغُهُ إِلَى بَيْتِ اللَّهِ وَلَمْ يَحْجَّ فَلَا عَلَيْهِ أَنْ يَمُوتَ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا. »

“ಯಾರ ಬಳಿ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಾಹನ ಭವನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವಂತಹ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ವಾಹನವಿದ್ದು ಸಹ ಅವನು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ಅವನ ಮರಣವು ಯಹೂದಿ ಅಥವಾ ನಸ್ರಾನಿಯ ಮರಣದಂತೆಯಾಗಿದೆ.”

ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ، شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ، وَحَجِّ الْبَيْتِ مَنْ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا. »

“ಇಸ್ಲಾಮನ್ನು ಐದು ಸ್ಥಂಭಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಲಾ ಇಲಾಹ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾಹು ಮುಹಮ್ಮದುನ್ ರಸೂಲುಲ್ಲಾಹ್ ಎಂಬ ಸಾಕ್ಷಿವಚನ, ನಮಾಝ್ ಸಂಸ್ಥಾಪನೆ, ಝಕಾತ್ ನೀಡುವಿಕೆ, ರಮದಾನ್ ತಿಂಗಳ ಉಪವಾಸ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಹನ ಭವನಕ್ಕೆ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವನು ಅದರಡೆಗೆ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.” [ಇದನ್ನು ಅಲ್‌ಬುಖಾರಿ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಇಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಎಂಬುದರ ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಹನ ಭವನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸಿ ನಂತರ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದಡೆಗೆ ಮರಳಿಸುವ ವಾಹನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಆತ ಮರಳಿ ಬರುವ ತನಕ ಆತನ ಕುಟುಂಬದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಲವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವುದನ್ನೂ ಆತ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ಹಜ್ಜನ್ನು ಶರೀಅತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸಿರುವುದರ ಹಿಕ್ಕತ್ತನ್ನು ಅಲ್ಲಾಹು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ:

« لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنَ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ * ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ »

“ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಪಸ್ಥಿತರಿರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಾಹು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಬಲಿ ನೀಡುವ ಸಲುವಾಗಿ. ತರುವಾಯ ಅವುಗಳಿಂದ ನೀವು ತಿನ್ನಿರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೂ, ಬಡವರಿಗೂ ತಿನ್ನಲು ನೀಡಿರಿ. ತರುವಾಯ ಅವರು

ತಮ್ಮ ಕೊಳೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲಿ, ತಮ್ಮ ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಆ ಭವನವನ್ನು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಲಿ.” [ಕುರ್ಆನ್ 22:28-29]

ಹಜ್ಜ್ ಕರ್ಮವನ್ನು ನಮಾಝ್, ಝಕಾತ್ ಮತ್ತು ಉಪವಾಸದ ನಂತರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮಾಝ್ ಎಂಬುದು ಧರ್ಮದ ಸ್ಥಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದು ದಿನನಿತ್ಯ ಐದು ಬಾರಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಝಕಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ನಮಾಝ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಜೊತೆಗೂಡಿಯೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇಕೆಂದರೆ ಅದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಿಂದಾಗಿದೆ.

ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಇಸ್ಲಾಮಿನಲ್ಲಿ ಹಜ್ಜ್ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾದುದು ಹಿಜ್ರಾ ಒಂಬತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಮಿನ ನಂತರ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಜ್ಜತುಲ್ ವಿದಾಲ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹಿಜ್ರಾ ಹತ್ತನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಉಮ್ರಾ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾದ ಉದ್ದೇಶವು ಅಲ್ಲಾಹು ಅವನ ಇಬಾದತ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶಿಸಿದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಇಬಾದತ್ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« إِنَّمَا جُعِلَ رَمِي الْجِمَارِ وَالسَّعْيِ بَيْنَ الصَّفا وَالْمَرْوَةِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ. »

“ಜಮ್ರೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಸಫಾ ಹಾಗೂ ಮರ್ವಾಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಲ್ಯಾ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿರುವುದು ಅಲ್ಲಾಹನ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ.” [ಇದನ್ನು ಅತ್ತಿಮಿದಿ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಮುಸ್ಲಿಮರ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಹಜ್ಜ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಸ್ಥಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಫರ್ದ್ ಕಿಫಾಯಃ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಾಧ್ಯತೆ) ಆಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಹಜ್ಜ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಅವನ ಪಾಲಿಗೆ ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿದೆ.

ಉಮ್ರಾದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಂಡಿಸುವ ಪುರಾವೆ ಹೀಗಿದೆ:

‘ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜಿಹಾದ್ ಇದೆಯೇ’ ಎಂದು ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರೊಂದಿಗೆ ಕೇಳಲಾದಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು:

« نَعَمْ، عَلَيْهِنَّ جِهَادٌ لَا قِتَالَ فِيهِ. الْحَجُّ وَالْعُمْرَةُ. »

“ಹೌದು, ಅವರಿಗೆ ಜಿಹಾದ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟವಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾ ಆಗಿದೆ.” [ಇದನ್ನು ಅಹ್ಮದ್ ಮತ್ತು ಇಬ್ನ್ ಮಾಜ ಸಹೀಹಾದ ಸನದ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉಮ್ರಾ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ದೃಢಪಟ್ಟರೆ ಪುರುಷರು ಅದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ‘ತನ್ನ ತಂದೆ ವಯೋವೃದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳಿದಾಗ, ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಿದರು:

« حُجَّ عَنْ أَبِيكَ وَاعْتَمِرْ. »

“ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಪರವಾಗಿ ನೀನು ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾ ನಿರ್ವಹಿಸು.” [ಇದನ್ನು ಅಹ್ಮದ್, ಅತ್ತಿಮಿದಿ, ಅಬೂದಾವೂದ್, ಅನ್ನಸಾಈ ಮತ್ತು ಇಬ್ನ್ ಮಾಜ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ತಿಮಿದಿ ಇದನ್ನು ಸಹೀಹ್ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ].

ಆದ್ದರಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕಾದುದು ಮುಸ್ಲಿಮನ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« الْحَجُّ مَرَّةً، فَمَنْ زَادَ فَهُوَ تَطَوُّعٌ »

“ಹಜ್ಜ್ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಅದು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿದೆ.” [ಇದನ್ನು ಅಹ್ಮದ್ ಮತ್ತಿತರರು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಹಾಗೂ ಮತ್ತಿತರರು ವರದಿ ಮಾಡಿದ ಅಬೂ ಹುರೈರಾ(رضي الله عنه)ರವರ ಹದೀಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« أَيُّهَا النَّاسُ، قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمُ الْحَجُّ، فَحُجُّوا. »

“ಓ ಜನರೇ, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.”

ಆಗ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೇಳಿದರು: 'ಎಲ್ಲ ವರ್ಷವೂ ಕಡ್ಡಾಯವೇ?' ಆಗ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

«لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَ، وَلَمَّا اسْتَطَعْتُمْ.»

“ನಾನು ಹೌದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗುವುದು. ಆಗ ನಿಮಗೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು.”

ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವನು ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಂತ ಪಡುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿನಾಯಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು ಪಾಪಕರವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

«تَعَجَّلُوا إِلَى الْحَجِّ يَغْنِي الْفَرِيضَةَ فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَا يَدْرِي مَا يَعْزُضُ لَهُ.»

“ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರಪಡಿರಿ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲೊಬ್ಬನಿಗೆ ಯಾವ ಗಂಡಾಂತರ ಎದುರಾಗಬಹುದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.” [ಇದನ್ನು ಅಹ್ಮದ್ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಹಜ್ಜ್ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಲು ಐದು ಶರತ್ತುಗಳಿವೆ.

1. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಆಗಿರುವುದು
2. ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು
3. ಪ್ರಾಣವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪಿರುವುದು
4. ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುವುದು
5. ಸಾಧ್ಯವುಳ್ಳನಾಗಿರುವುದು

ಯಾರಲ್ಲಿ ಈ ಐದು ಶರತ್ತುಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದೋ ಅವನು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಧಾವಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಐಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಾ: ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಅದು ಸಿಂಧುವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಬ್ನ್ ಅಬ್ಬಾಸ್(رضي الله عنه)ರವರ ಹದೀಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರಿಗೆ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, 'ಇದಕ್ಕೆ ಹಜ್ಜ್ ಇದೆಯೇ' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

«نَعَمْ، وَلَكِ أَجْرٌ.»

“ಹೌದು, ಅದರ ಪುಣ್ಯವು ತಮಗಾಗಿದೆ.” [ಇದನ್ನು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ವಿದ್ವಾಂಸರ ಒಮ್ಮತಾಭಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಮೊದಲೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಬಳಿಕವೂ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಆತನ ಮೇಲೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಆ ಹಜ್ಜ್ ಆತನಿಗೆ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಹಜ್ಜ್ ಆಗಿ ಸಾಕಾಗಲಾರದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಉಮ್ರಾ ಕೂಡ.

ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪದ ಮಕ್ಕಳು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ರಕ್ಷಕರು ಇಹ್ರಾಮ್ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರನ್ನು ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತವಾಫ್ ಮತ್ತು ಸಅಯ್ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅರಫಃ ಮತ್ತು ಮುಝುಲಿಫಃದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಜಮ್ರಾಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪದ ಮಕ್ಕಳು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಅವರ ರಕ್ಷಕರ ಅನುಮತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಇಹ್ರಾಮ್‌ನ ನಿಯತ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸ್ವತಃ ಅವರೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಮ್ರಾಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲೆಸೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದನ್ನು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ರಕ್ಷಕರು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ತವಾಫ್ ಮತ್ತು ಸಅಯ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ರಕ್ಷಕರು ಅವರನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪದ ಮಕ್ಕಳು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವಂತಹ ಅರಫಃದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು, ರಾತ್ರಿ ತಂಗುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರ ಪರವಾಗಿ ರಕ್ಷಕರು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಜ್ಜ್‌ನ ವೇಳೆ ಹಿರಿಯರು ಯಾವೆಲ್ಲ ನಿಷಿದ್ಧ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಾರೋ ಅವುಗಳಿಂದೆಲ್ಲ ಇವರನ್ನೂ ದೂರವಿರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರು ಯಾರೆಂದರೆ:

1. ಹಜ್ಜನ್ನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರು. ಅಂದರೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರು.
2. ಹಜ್ಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪುನಃ ಮರಳಿ ಬರಲು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗಾಗಿ ಅವರು

ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಮರಳಿ ಬರುವವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು.

3. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲವಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ಬಳಿಕವಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ.

4. ಹಾಗೆಯೇ ಹಜ್ಜಿಗೆ ತೆರಳುವ ದಾರಿಯು ಅವನ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವುದು ಕೂಡ ಶರತ್ತಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವನಾಗಿದ್ದು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವನಾಗಿದ್ದರೆ, -ಅಂದರೆ ಅವನು ವಯೋವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ವಾಸಿಯಾಗದ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ-, ಅವನ ಪರವಾಗಿ ಇಸ್ಲಾಮಿನ ಹಜ್ಜ್ ಮತ್ತು ಉಮ್ರಃವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ತನ್ನ ಊರಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುವ ಊರಿನಿಂದ ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಬ್ನ್ ಅಬ್ಬಾಸ್(رضي الله عنه)ರವರು ವರದಿ ಮಾಡಿದ ಹದೀಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಖಿಸ್ಅಮ್ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರೊಂದಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ:

يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ أَبِي شَيْخٌ كَبِيرٌ عَلَيْهِ فَرِيضَةُ اللَّهِ فِي الْحَجِّ وَهُوَ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَوِيَ عَلَيَّ
ظَهْرَ بَعِيرِهِ، أَفَأَحُجُّ عَنْهُ؟

“ಓ ಅಲ್ಲಾಹನ ಸಂದೇಶವಾಹಕರೇ, ನನ್ನ ತಂದೆ ವಯೋವೃದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಾಹು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಿದ ಹಜ್ಜ್ ಕರ್ಮವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಾಕಿಯಿದೆ. ಅವರು ಒಂಟಿಯ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೂರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಲೇ?”

ಆಗ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« حُجِّي عَنْهُ. »

“ಅವರ ಪರವಾಗಿ ತಾವು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.” [ಇದನ್ನು ಅಲ್-ಬುಖಾರಿ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ].

ಆದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದವರಾಗಿರಬೇಕಾದುದು ಶರತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇಬ್ನ್ ಅಬ್ಬಾಸ್(رضي الله عنه)ರವರ ಹದೀಸಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ‘ಶಿಬ್ರಿಮಃರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹಜ್ಜ್

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಆತನೊಂದಿಗೆ ಕೇಳಿದರು:

« حَجَّتَ عَنْ نَفْسِكَ؟ »

“ನೀನು ನಿನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವೆಯಾ?”

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಗ ಪ್ರವಾದಿ(ﷺ)ರವರು ಹೇಳಿದರು:

« حُجَّ عَنْ نَفْسِكَ. »

“ನೀನು ನಿನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸು.” [ಇದರ ಸನದ್ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಅಲ್‌ಬೈಹಕೀ ಇದನ್ನು ಸಹೀಹ್ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ].

ಇನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕವಾದ ಹಜ್ಜಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಅನುಮತಿಯಿದೆ. ಹಜ್ಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲು ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಆತನಿಗೆ (ಅಂದರೆ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವವನಿಗೆ) ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಾಡಿಗೆಗಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಾಗಿರಬಾರದು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಪರವಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವವನು ತನ್ನ ಹಜ್ಜಿನಿಂದ ಆ ತನ್ನ ಸಹೋದರನಿಗಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವನು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಐಹಿಕ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿರಬಾರದು. ಅವನು ಐಹಿಕ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಅವನ ಹಜ್ಜ್ ಸಿಂಧುವಾಗಲಾರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಅವನು ಹಜ್ಜ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದನೋ ಆತನಿಗೂ ಈ ಹಜ್ಜ್ ಪ್ರಯೋಜನ ನೀಡದು.

وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ .

*****